

แนวคิดของการจัดทำยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

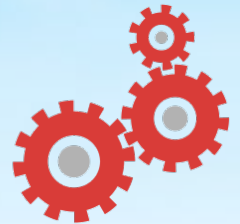
โดย

นายสรายุทธ ชีวะประเสริฐ

ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและแผน
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

แนวคิดของการจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (2558-2569)

1. การวางแผนด้านทรัพยากรน้ำ **ต้องสนับสนุนทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ** ตามแผนพัฒนาในระยะยาว (20ปี) ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้เกิด **การพัฒนาที่ยั่งยืน** กำหนดหลักการพัฒนาในเชิงสมดุล มีความเหมาะสมระหว่าง **ศักยภาพ ความต้องการใช้น้ำ และการบรรเทาอุทกภัยขนาดใหญ่** โดยเพิ่มมาตรการบริหารจัดการ
3. การสร้างความมั่นคงในการจัดการทรัพยากรน้ำ ให้ **ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับน้ำ**

แนวคิดของการจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (2558-2569) (ต่อ)

4. กลไกการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เป้าหมาย
การพัฒนา และความต้องการของพื้นที่ มีการบูรณาการในมิติพื้นที่
(ลุ่มน้ำ/จังหวัด) และมิติตามภารกิจ (หน่วยงาน)

5. โครงการต้องมีผลสัมฤทธิ์แก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม
➡ โครงการขนาดเล็ก แก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพ
ระบบชลประทาน ตอบสนองความต้องการของประชาชน
(ลุ่มน้ำ/ท้องถิ่น)

➡ โครงการขนาดกลางและขนาดใหญ่
เพื่อแก้ไขปัญหาตามภารกิจของหน่วยงาน

➡ โครงการเพื่อสนองเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

ประเด็น ความมั่นคงด้านน้ำในประเทศไทย

1. น้ำเพื่อการดำรงชีวิต (น้ำกิน น้ำใช้) ในชุมชนชนบทยังไม่ทั่วถึง ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ และจำนวนมากที่คุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน

2. น้ำเพื่อการประกอบอาชีพ ด้านการเกษตร ปัจจุบันสามารถจัดหาได้อย่างเพียงพอในเขตชลประทาน พื้นที่ 30 ล้านไร่ คิดเป็น ร้อยละ 20 ของพื้นที่การเกษตร ทั้งหมด 150 ล้านไร่

3. การเปลี่ยนแปลงความเป็นเมืองมากขึ้น มีความเสี่ยงขาดน้ำต้นทุน จากการขยายตัวของชุมชนขนาดใหญ่ และกิจกรรมภาคบริการที่จะเพิ่มขึ้น

4. น้ำเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ยังมีความเสี่ยงในปีที่แล้ง

5. น้ำเพื่อระบบนิเวศและการควบคุมน้ำเสีย มีบางลุ่มน้ำเท่านั้นที่สามารถจัดสรรน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ เช่น เจ้าพระยาและแม่กลอง

ประเด็นท้าทาย ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ

1. น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

- ชุมชนชนบท ที่ยังไม่มีระบบประปาจะต้องมีน้ำต้นทุนและเข้าถึงระบบประปาครบทุกหมู่บ้าน จำนวน 7,490 หมู่บ้าน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ภายในปี (2560)
- ชุมชนเมือง จะต้องมีความเพียงพอต่อความต้องการขั้นพื้นฐานและรองรับการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นในอนาคตในระยะ 10 ปี
- คุณภาพน้ำ จะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ดีและมีความปลอดภัยต่อการอุปโภคบริโภค

2. น้ำเพื่อการเกษตร

- พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบชลประทาน เต็มศักยภาพอีก 18 ล้านไร่
- พัฒนาแหล่งน้ำ สนับสนุนพื้นที่เกษตรน้ำฝน ประกอบด้วย แหล่งน้ำธรรมชาติ น้ำบาดาล และแหล่งน้ำในไร่นา
- จะต้องเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้กับเกษตรกรในชนบท เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ต้องปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร ให้เหมาะสมกับอุปสงค์อุปทาน ดำเนินการทั้งในพื้นที่ชลประทาน และพื้นที่เกษตรน้ำฝน รวมทั้งระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

ประเด็นท้าทาย ในการบริหาร จัดการ ทรัพยากรน้ำ

3. น้ำเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

- ต้องจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนให้เพียงพอและรองรับการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมที่มีการเพิ่มขึ้นในอนาคตเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงสำหรับ ภาคอุตสาหกรรม
- ต้องกระจายการผลิตไปสู่ภูมิภาคที่สามารถจัดหาน้ำต้นทุนได้ เช่น พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษที่จะจัดตั้งตามแผนงาน 14 แห่ง

4. น้ำเพื่อระบบนิเวศและการควบคุมน้ำเสีย

- กำหนดปริมาณน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศในลุ่มน้ำที่มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
- ควบคุมและลดปริมาณน้ำเสียให้อยู่ในระบบที่แหล่งน้ำสามารถรองรับได้

5. การป้องกันและบรรเทาอุทกภัย

- การบรรเทาอุทกภัยขนาดใหญ่มาก
- การปรับตัวในพื้นที่น้ำท่วม พัฒนาพื้นที่รับน้ำนอง
- การบรรเทาภัยน้ำหลากดินถล่ม
- จัดทำผังเมือง ผังการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อลดผลกระทบในอนาคต
- ต้องมีกฎหมายในการควบคุม เรื่องการบุกรุกทางน้ำและเร่งปรับปรุงลำน้ำที่เสื่อมสภาพให้กับสู่สภาพเดิม

ประเด็นท้าทาย ในการบริหาร จัดการ ทรัพยากรน้ำ

6. การบริหารจัดการ

- ต้องจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำระดับชาติ ที่เป็นเอกเทศ มีอำนาจเด็ดขาดในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนา
- ต้องมีระบบฐานข้อมูลที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำในพื้นที่ที่เสี่ยงภัยในภาวะวิกฤต
- องค์กรบริหารจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำ/พื้นที่ วางแผนรองรับความต้องการของท้องถิ่น ประสานแผนระดับชาติ รวมทั้งการบริหารการใช้น้ำในระดับพื้นที่
- จัดระบบการวางแผนและการนำไปสู่การปฏิบัติให้มีการประสานกันของแผนระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- ระบบงบประมาณที่สนับสนุน แผนงาน/โครงการระดับท้องถิ่น

ประเด็นสถานการณ์

1. การเปลี่ยนแปลง
ความเป็นเมือง
มากขึ้น

2. การท่องเที่ยว
เป็นรายได้
หลักการเติบโตยัง
ขยายได้ถ้า
เศรษฐกิจโลกยัง
ขยายตัว

3. ภาคการเกษตร
ยังมีโอกาส
ขยายตัว ถ้า
สามารถผลิตพืชที่
ตลาดต้องการ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

1. สัดส่วนของ
ประชากรเมืองที่จะ
เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 50
2. การใช้น้ำในภาค
เศรษฐกิจและการ
บริการเพิ่มขึ้น

แหล่งท่องเที่ยวมี
การขยายตัวอย่าง
ต่อเนื่องทั้งแหล่ง
ท่องเที่ยวเดิมและ
พื้นที่ใหม่

1. การผลิตการเกษตรเป็น
การผลิตในเชิงเศรษฐกิจ
2. การเกษตรจะมีการ
แข่งขันสูง
3. การผันแปรของสภาพ
ภูมิอากาศรุนแรงขึ้นและไม่
สามารถคาดการณ์ได้

ผลต่อทิศทางการจัดการทรัพยากรน้ำ

1. จัดหาน้ำให้เมืองหลักใน
ภูมิภาคและเมืองการค้า
ชายแดน มีแนวโน้มเติบโต
สูงมาก
2. จัดหาน้ำใช้ พื้นที่
เศรษฐกิจพิเศษในเขต
ชายแดนภาคใต้

1. จัดหาแหล่งน้ำในพื้นที่
ท่องเที่ยวเดิม เริ่มข้อจำกัด
และลงทุนสูง
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
ใหม่ รูปแบบต้องเหมาะสม
กับการจัดหาแหล่งน้ำ

1. มีความต้องการใช้น้ำทั้งเพื่อ
เพิ่มผลผลิตและการผลิตนอกฤดู
2. พัฒนาระบบชลประทานเพื่อ
ลดความเสียหายจากภัย
ธรรมชาติ
3. การผลิตในระบบชลประทาน
ควรเป็นพืชเศรษฐกิจสูง

ประเด็นสถานการณ์

4. การเปลี่ยนแปลง
โครงสร้างเศรษฐกิจ
เป็นอุตสาหกรรม
มากขึ้น

5. อุทกภัย น้ำหลาก
ดินถล่ม เกิดขึ้นบ่อย
และรุนแรง

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

1. ภาคอุตสาหกรรมเป็น
แหล่งสร้างงานหลัก
2. นโยบายการเพิ่มมูลค่า
จากห่วงโซ่การผลิต
โดยการเพิ่ม
อุตสาหกรรมต้นน้ำ

1. พื้นที่ป่าต้นน้ำแนวโน้ม
ลดลง และการ
เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน
มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง
ปริมาณน้ำท่าระหว่างฤดู
ฝนและฤดูแล้ง รวมทั้งทำ
ให้อัตราการไหลของ
น้ำท่าเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น
2. การขยายตัวของชุมชน
เมืองไม่เหมาะสม

ผลต่อทิศทางการจัดการทรัพยากร

1. จัดหาน้ำเพิ่มให้กับพื้นที่
อุตสาหกรรมเดิมและ
พื้นที่ใหม่ในอนาคต
2. จัดหาน้ำเพื่อรองรับ
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่
หรือกลุ่มอุตสาหกรรม
ต้นน้ำที่จะเกิดขึ้นใหม่

1. ความถี่และความรุนแรง
ของน้ำหลากดินโคลนถล่ม
และการขาดแคลนน้ำใน
ฤดูแล้ง
2. ปริมาณน้ำหลากสูงเกิน
ความสามารถในการ
ระบายน้ำ
3. น้ำท่วมชุมชนจะมีความ
รุนแรงและขยายมากขึ้น

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

พ.ศ. 2558 - 2569

สู่จุดหมาย....มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

โดย คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

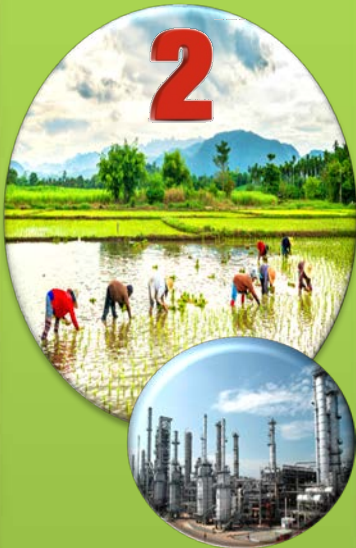
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2558-2569

1

การจัดการน้ำ
อุปโภคบริโภค

2

การสร้างควม
มั่นคงของน้ำ
ภาคการผลิต
(เกษตร/อุตสาหกรรม)

3

การจัดการ
น้ำท่วมและ
อุทกภัย

4

การจัดการ
คุณภาพน้ำ

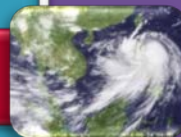
5

การอนุรักษ์ฟื้นฟู
สภาพป่าต้นน้ำ
ที่เสื่อมโทรมและ
ป้องกันการ
พังทลายของดิน

6

การบริหารจัดการ

สถ.

ทพ.

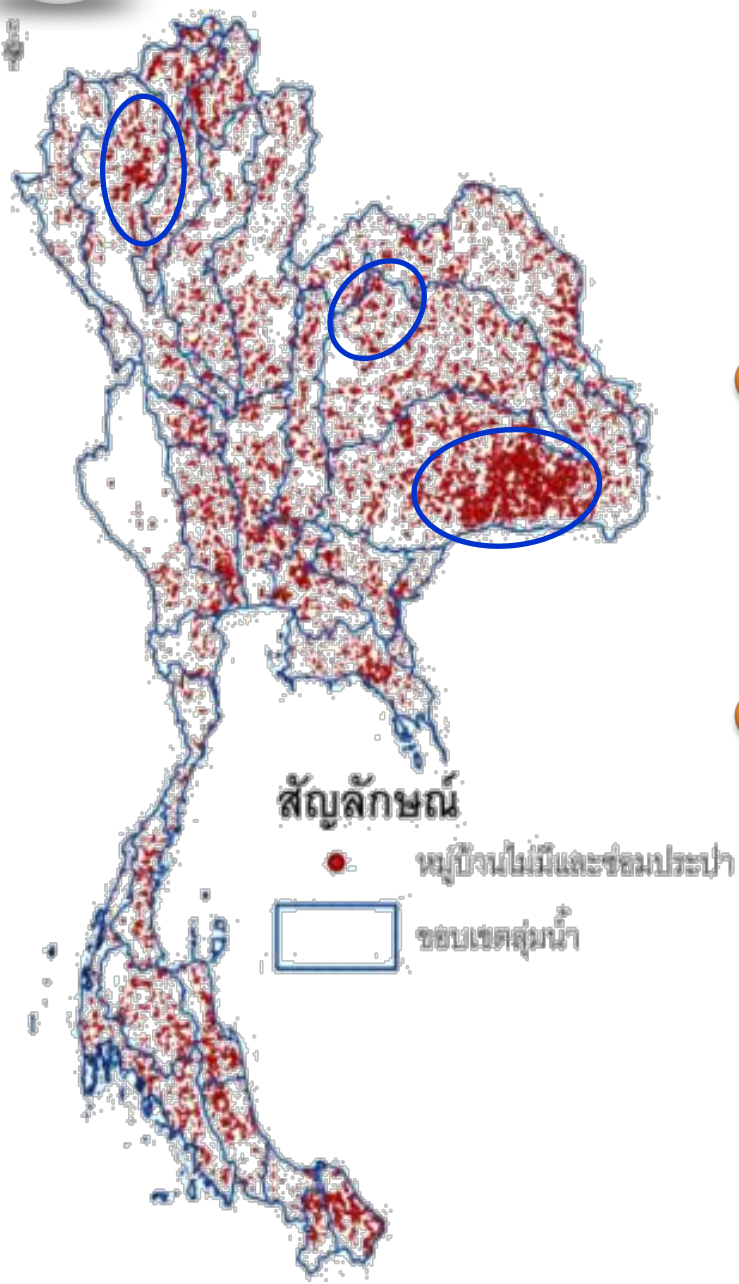
ทบ.

กปภ.

หลักการ

- จัดหาน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้ประชาชน
ทั้งในชนบทและเมืองอย่างเท่าเทียม
- เมืองหลัก การท่องเที่ยว พื้นที่พัฒนาพิเศษ
และเมืองชายแดนในอนาคตมีการขยายตัว
ค่อนข้างสูง

สธ.

ทพ.

ทบ.

กปภ.

เป้าประสงค์

จัดหาน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชน

ครอบคลุมทุกหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งในพื้นที่
เศรษฐกิจพิเศษ และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

พื้นที่วิกฤต

● ลุ่มน้ำปิง
เมืองขยาย

● ลุ่มน้ำมูล

● ลุ่มน้ำชี

สัญลักษณ์

หมู่บ้านไม่มีและซ่อมประปา

รอบเขตน้ำ

● ลุ่มน้ำโขง (อีสาน)

ขาดแหล่งน้ำดิบ/ระบบประปา

1

ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

2

พัฒนาระบบประปาเมือง
และพื้นที่เศรษฐกิจ

1

จัดหาแหล่งน้ำต้นทุนและ
ก่อสร้างระบบประปา

กลยุทธ์

3

การเพิ่มประสิทธิภาพ
ระบบประปาชนบทและ
จัดหาแหล่งเก็บน้ำฝน

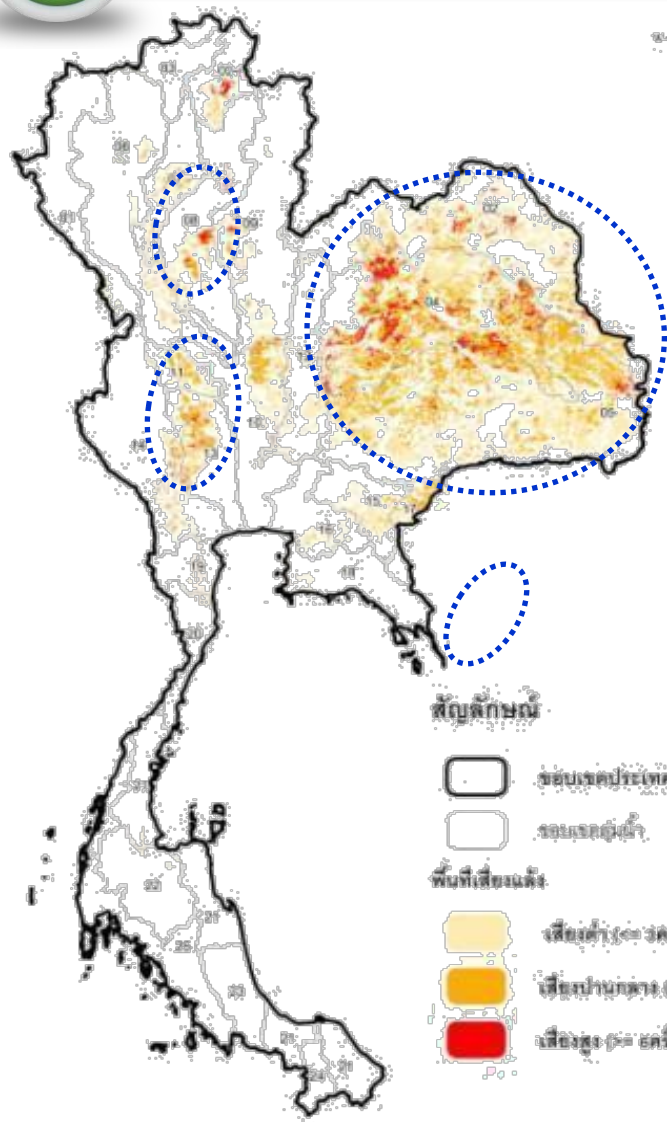
4

จัดหาน้ำดื่มให้โรงเรียนและชุมชน

5

การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
เช่น การรณรงค์ การควบคุมการ
ขยายเมือง การใช้ 3R

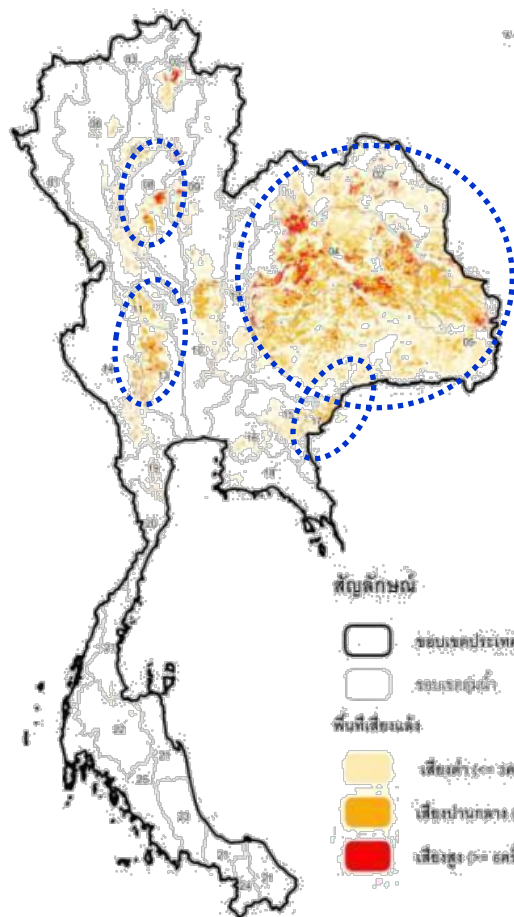

หลักการ

- พัฒนาและจัดสรรน้ำอย่างสมดุลและเพียงพอ เพื่อรองรับความจำเป็นขั้นพื้นฐานและสนับสนุนความมั่นคงด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ
- พัฒนาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้กับประชาชนในชนบทที่มีการเกษตรเป็นแกนหลักของเศรษฐกิจ
- พัฒนาแหล่งน้ำและจัดสรรน้ำสำหรับอุตสาหกรรม การบริการ ที่มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในภาคเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าประสงค์

- ลดความสูญเสียน้ำ เพิ่มมูลค่าน้ำ ในพื้นที่ชลประทาน 30.22 ล้านไร่
- จัดหาแหล่งน้ำต้นทุนที่เหมาะสมตามศักยภาพ

- จัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพื่ออุตสาหกรรม
- จัดหาน้ำต้นทุนเพื่อรักษาระบบนิเวศรวมทั้งควบคุมและจัดสรรน้ำให้สมดุลและเพียงพอ
- บริหารจัดการความต้องการใช้น้ำในด้านการเกษตร อุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ให้สมดุลกับน้ำต้นทุน

พื้นที่วิกฤต

- กลุ่มลุ่มน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ลุ่มน้ำยม
- ลุ่มน้ำสะแกกรัง-ท่าจีน
- ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

1

ภาคเกษตร

พื้นที่เกษตรชลประทานปัจจุบัน 30.22 ล้านไร่

- ปรับปรุงประสิทธิภาพโครงการเดิม
- เพิ่มปริมาณการเก็บกัก/เพิ่มพื้นที่ชลประทาน

พื้นที่ศักยภาพชลประทาน 18.8 ล้านไร่

- พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบกระจายน้ำ
ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝาย สถานีสูบ ปตร เป็นต้น

พื้นที่เกษตรน้ำฝน 100 ล้านไร่

- ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ
- สรณะน้ำในไร่นา
- สรณะน้ำชุมชน
- น้ำบาดาลเกษตร

2

ภาคอุตสาหกรรม

จัดหาน้ำต้นทุนและโครงข่ายน้ำ

1. การจัดการด้านความต้องการ

2. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

3. เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน

5. พัฒนา
แหล่งกักเก็บน้ำใหม่

6. พัฒนาระบบผันน้ำ
และเชื่อมโยงน้ำ

4. พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในพื้นที่
เกษตรน้ำฝน

ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ

ใช้น้ำบาดาลเสริม
การใช้น้ำผิวดิน

การขุดสระน้ำในไร่นา
/สระน้ำชุมชน

7. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อ
รองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ

จท.

กทม.

ชลป.

ยผ.

ปก.

หลักการ

- การเกิดอุทกภัยมีสาเหตุมาจากธรรมชาติ ตามการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ทำให้ไม่สามารถป้องกันได้ทั้งหมด
- อุทกภัยขนาดใหญ่มาก ไม่สามารถป้องกันได้ทั้งหมด จำเป็นต้องใช้หลายมาตรการร่วมกัน
- พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ควรใช้มาตรการการปรับตัว

จท.

กทม.

ชป.

ยผ.

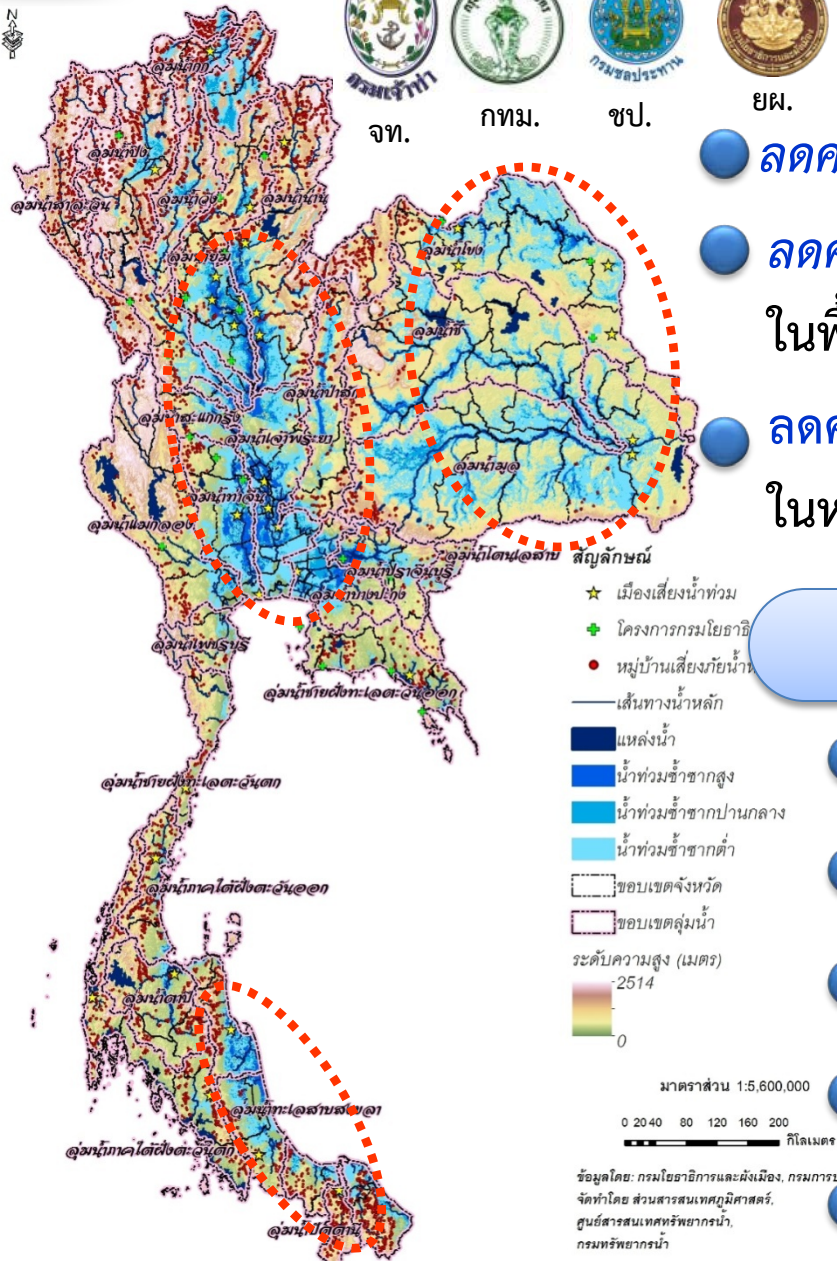
ปภ.

เป้าประสงค์

- ลดความเสียหายจากอุทกภัยของชุมชนเมือง/พื้นที่เศรษฐกิจ
- ลดความเสียหายในพื้นที่เกษตร และสนับสนุนการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยซ้ำซาก
- ลดความเสียหายจากน้ำหลาก ดินโคลนถล่ม น้ำท่วมฉับพลันในหมู่บ้านเสี่ยงภัย

พื้นที่วิกฤต

- กลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยาใหญ่
- แม่น้ำยม(ตอนล่าง) แม่น้ำปิง แม่น้ำกก
- ที่ลุ่มริมน้ำมูล ชี และโขง(อีสาน)
- ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- แม่น้ำโก-ลก

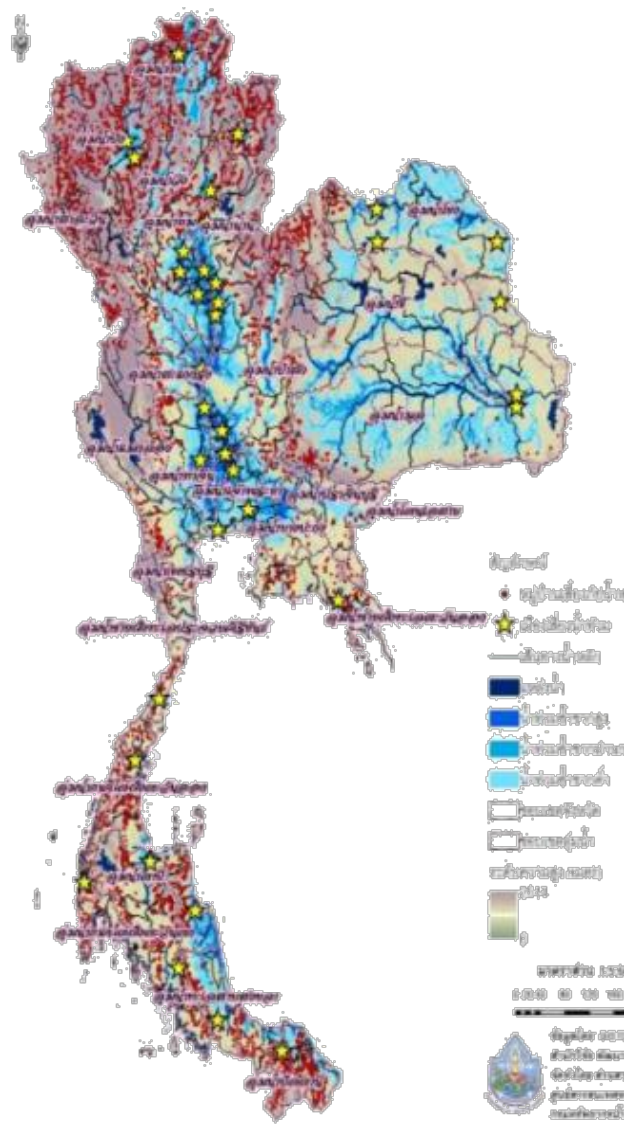

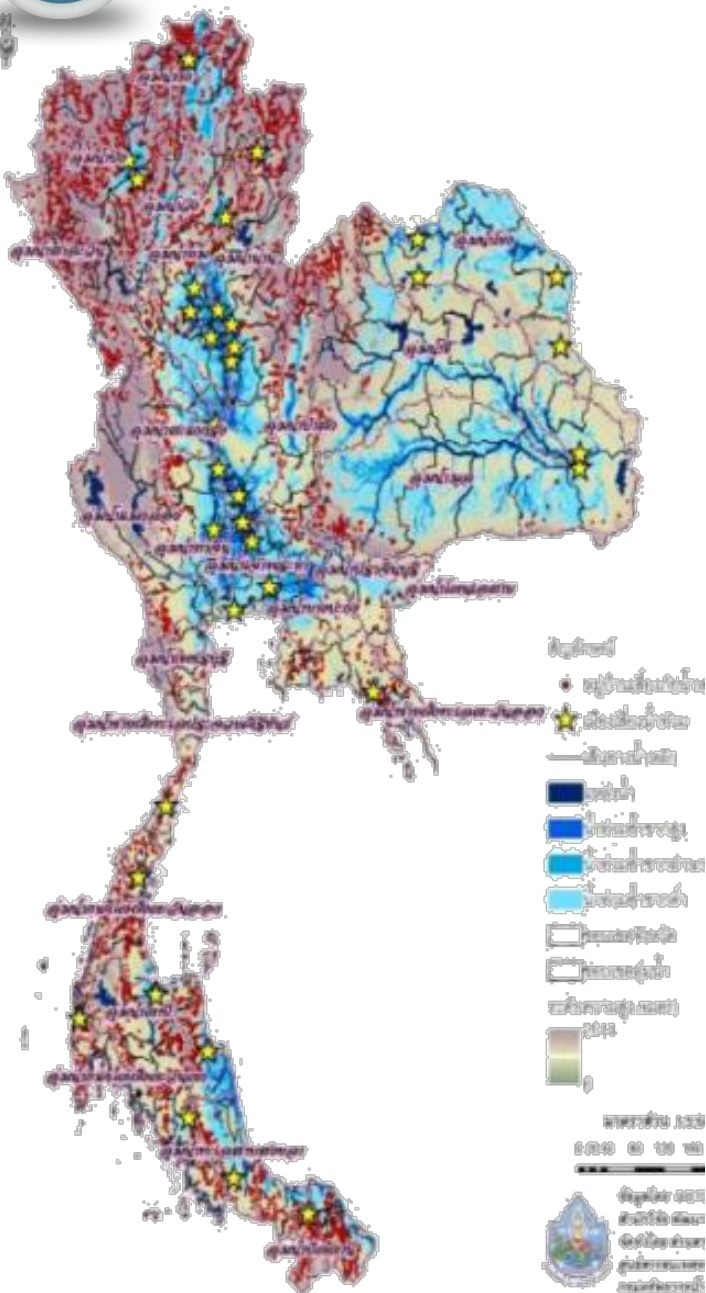
พื้นที่ลาดชันสูงและที่ต่อเนื่องเชิงเขา

- เน้นการให้มีระบบเตือนภัย
- การปรับตัวและการหนีภัย
 - การปรับปรุงการตั้งถิ่นฐานของชุมชน
 - กำหนดขอบเขตพื้นที่เสี่ยงภัย
- สิ่งก่อสร้างเฉพาะเพื่อการปรับปรุงกลับสู่สภาพเดิม

พื้นที่ลาดชันปานกลาง

- มาตรการเตือนภัย
- ปรับตัวและหนีภัย
- สิ่งก่อสร้างเท่าที่จำเป็น
 - การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำเฉพาะจุดวิกฤติ
 - การป้องกันชุมชนหนาแน่นที่มีความเสียหายสูง

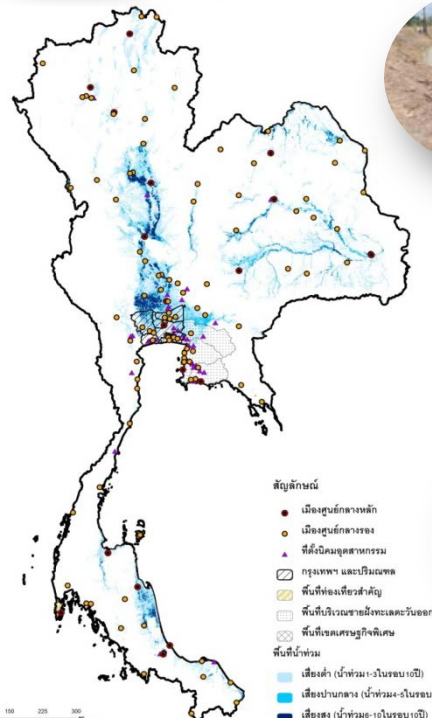

พื้นที่ราบน้ำล้นตลิ่งและที่ราบท้ายน้ำ

- การ**ปรับปรุงลำน้ำ**ให้เหมาะสมกับสภาพอุทกวิทยา
- ลุ่มน้ำที่วิกฤตมีความเสียหายสูง **เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การผันน้ำ** หรือการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง
- การ**ปรับตัวและหนีภัย**
 - การ**จัดรูปและปรับพื้นที่น้ำท่วม**ซ้ำซากให้สามารถทำการเกษตรได้หลังน้ำลด
 - **ปรับระบบการทำเกษตร** การเลือกชนิดพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก
 - **การปลูกบ้าน**ที่สามารถอยู่อาศัยได้ในขณะเกิดน้ำท่วม

พื้นที่ชุมชนและเศรษฐกิจสำคัญ

- **การป้องกันที่เหมาะสม**และลดผลกระทบกับพื้นที่โดยรอบ
- การ**ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน** และมาตรการผังเมือง
- การ**รื้อถอนและควบคุมการบุกรุกทางน้ำ**

1 การปรับปรุงทางน้ำสายหลัก

2 เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ผันน้ำ
พื้นที่รับน้ำนอง ในลุ่มน้ำวิกฤต

3 ระบบป้องกันน้ำท่วม

4 การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินลุ่มน้ำ/จังหวัด
และปรับปรุง/จัดทำผังเมือง

5

การพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งเก็บกักน้ำให้เต็มศักยภาพ

6

การสนับสนุนการปรับตัวและหนีภัย

คพ.

กรอ.

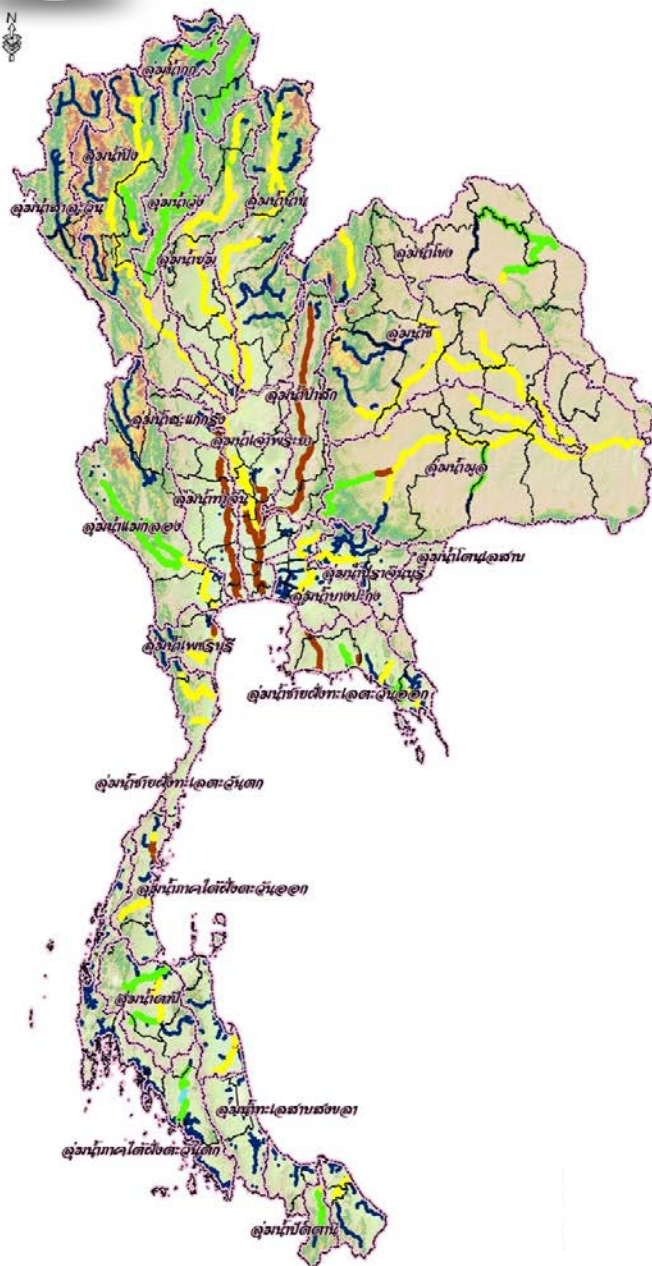
กทม.

ชป.

หลักการ

- ควบคุมปริมาณน้ำเสียที่ไหลลงสู่ลำน้ำธรรมชาติไม่ให้เกินกว่าค่าขีดความสามารถรับได้ของแหล่งน้ำ
- เน้นการลดมลพิษที่แหล่งกำเนิดเพื่อประหยัดต้นทุนในการบำบัดน้ำเสีย

เป้าประสงค์

แหล่งน้ำทั่วประเทศมี **คุณภาพน้ำอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป**

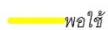
การควบคุมความเค็ม ปากแม่น้ำ ณ จุดควบคุม
ไม่ให้เกินมาตรฐาน ของการเกษตรและการประปา

พื้นที่วิกฤต/เฝ้าระวัง

น้ำเสีย

ท่าจีน เจ้าพระยา ป่าสัก มูล ชี

สัญลักษณ์

 พอใช้

 เสื่อมโทรม

 เส้นทางน้ำหลัก

 ขอบเขตจังหวัด

 ขอบเขตลุ่มน้ำ

น้ำเค็ม

ท่าจีน เจ้าพระยา บางปะกง ปราจีนบุรี แม่งลอง

มาตราส่วน 1:5

0 20 40 80 120 160

ข้อมูลโดย: กรมควบคุมมลพิษ
จัดทำโดย: ส่วนสารสนเทศภูมิ
ศูนย์สารสนเทศทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ

เขื่อนภูมิพล

กลยุทธ

เขื่อนสิริกิติ์

เขื่อนป่าสัก

เขื่อนวชิราลงกรณ์/
ศรีนครินทร์

คำอธิบายคุณภาพน้ำ

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศปี พ.ศ.2556

- พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

- ลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

- การควบคุมระดับความเค็ม / ผลักดันน้ำเค็ม

- การกำจัดวัชพืชและขยะมูลฝอยในแหล่งน้ำ

ปม.

อส.

พด.

หลักการ

- พื้นที่ป่าต้นน้ำมีความสำคัญต่อการเก็บรักษาความชุ่มชื้น การดูดซับน้ำ การชะลอน้ำ เพื่อปรับสมดุลระบบนิเวศ และน้ำท่า
- ป้องกันการเกิดการชะล้างและการพังทลายของดินในพื้นที่ทำการเกษตรในพื้นที่ลาดชัน เพื่อลดเพื่อลดความเร็วการไหลและตะกอนในแหล่งน้ำ

ปม.

อส.

พด.

เป้าประสงค์

➔ ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม เพื่อให้ได้พื้นที่ป่าไม้
อย่างน้อยร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ

➔ ป้องกันการสูญเสียหน้าดิน ในพื้นที่เกษตรลาดชัน
เพื่อการชะลอน้ำในลุ่มน้ำ

พื้นที่วิกฤต

พื้นที่วิกฤตรุนแรง 12 จังหวัด

จ.เพชรบูรณ์ จ.พิษณุโลก จ.สุโขทัย จ.น่าน จ.ลำปาง จ.อุบลราชธานี จ.นครราชสีมา
จ.เลย จ.กระบี่ จ.เชียงใหม่ จ.ตาก และ จ.แม่ฮ่องสอน

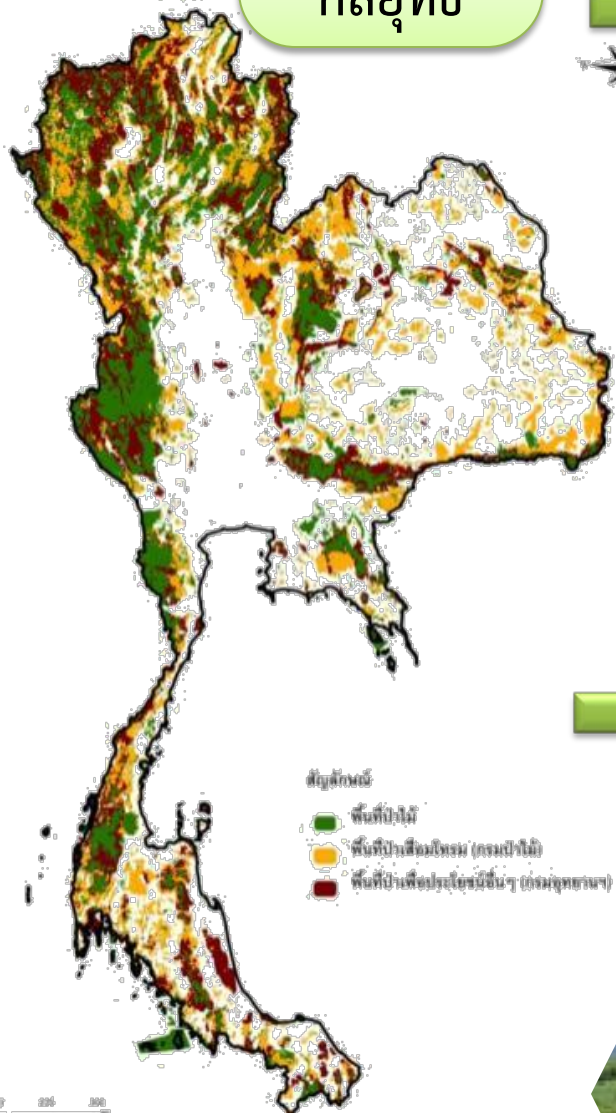
พื้นที่วิกฤต 33 จังหวัด

เช่น จ.กาญจนบุรี จ.กำแพงเพชร จ.จันทบุรี จ.ฉะเชิงเทรา จ.ชัยภูมิ จ.ชุมพร
จ.เชียงราย จ.ตรัง จ.ตราด จ.บุรีรัมย์ จ.ประจวบคีรีขันธ์ จ.พะเยา จ.พังงา

พื้นที่อื่นๆ

กลยุทธ์

การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม

- การปลูกป่าในพื้นที่ต้นน้ำที่เสื่อมโทรม
- การก่อสร้างฝายชะลอน้ำประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ต้นน้ำ
- การกำหนดมาตรการแนวทางการใช้ประโยชน์และพัฒนาที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์

การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน

- การปลูกพืชคลุมดิน
- การปลูกไม้ยืนต้นพร้อมจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

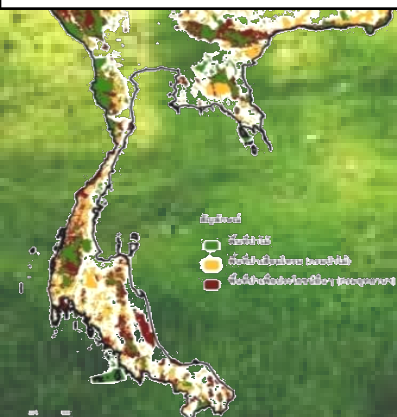
5

ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน

เป้าหมายตามศักยภาพ

กลยุทธ์	ระยะสั้น	ระยะกลาง	ระยะยาว	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
	2558-2559	2560-2564	2565-2569	
1. การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม	0.564 ล้านไร่	2.610 ล้านไร่	1.596 ล้านไร่ ดำเนินการ แล้วเสร็จ ในปี พ.ศ. 2567	ปม. อส.
2. การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน	1.475 ล้านไร่	4.0 ล้านไร่	4.0 ล้านไร่	พด.

9.475 ล้านไร่

เป้า
หมายเพิ่มพื้นที่ป่า
40 %

ระบบฐานข้อมูล
ประกอบการตัดสินใจ
(คลังน้ำชาติ)

องค์กร กฎหมาย
กฎระเบียบ

การประชาสัมพันธ์และ
การมีส่วนร่วม

คณะกรรมการน้ำแห่งชาติ

คณะกรรมการลุ่มน้ำ

กฎหมายน้ำ

ปรับปรุงกฎหมายที่
เกี่ยวข้องให้ทันสมัย

การสร้างความเข้าใจ

การประชาสัมพันธ์

สร้างความเชื่อมั่น

สร้างจิตสำนึก

สนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ

การบริหารจัดการชลประทาน

ศึกษา วิจัย เตรียมความพร้อม

การพัฒนาระบบฐานข้อมูล
สนับสนุนการตัดสินใจ

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

1.

กลไก การ ขับเคลื่อน

- ระดับประเทศ ได้แก่ กนช.
- ระดับภูมิภาค ได้แก่ คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะทำงาน ฯลฯ
- ระดับท้องถิ่น ได้แก่ คณะทำงาน จังหวัด/อำเภอ/กลุ่มเครือข่าย ชุมชน/อปท.

2.

การสร้าง ความรู้ความ เข้าใจ

- ระดับประเทศ กนช. กำหนด เป้าหมายเชิงพื้นที่ และขนาด
- หน่วยงานจัดทำ แผนแม่บท/ แผนปฏิบัติการตาม การกิจ
- ระดับภูมิภาค/ลุ่ม น้ำประสาน แผนปฏิบัติการและ ความต้องการ
- ระดับท้องถิ่น- อปท.เสนอแนวทาง เป้าหมายและแผน ความต้องการ

3.

จัดทำแผน ยุทธศาสตร์ ลุ่มน้ำ

- คณะกรรมการ ลุ่มน้ำ ดำเนินการ จัดทำแผน ยุทธศาสตร์ การบริหาร จัดการ ทรัพยากรน้ำ ระดับลุ่มน้ำ และ แผนปฏิบัติการ

4.

จัดทำ ยุทธศาสตร์ งบประมาณ

- กนช. กำหนด กรอบ งบประมาณ การบริหาร จัดการ ทรัพยากรน้ำ
- สงป./ สศช. กำหนด ยุทธศาสตร์ การจัดสรร งบประมาณ บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ แบบบูรณาการ

5.

การเตรียม ความพร้อม

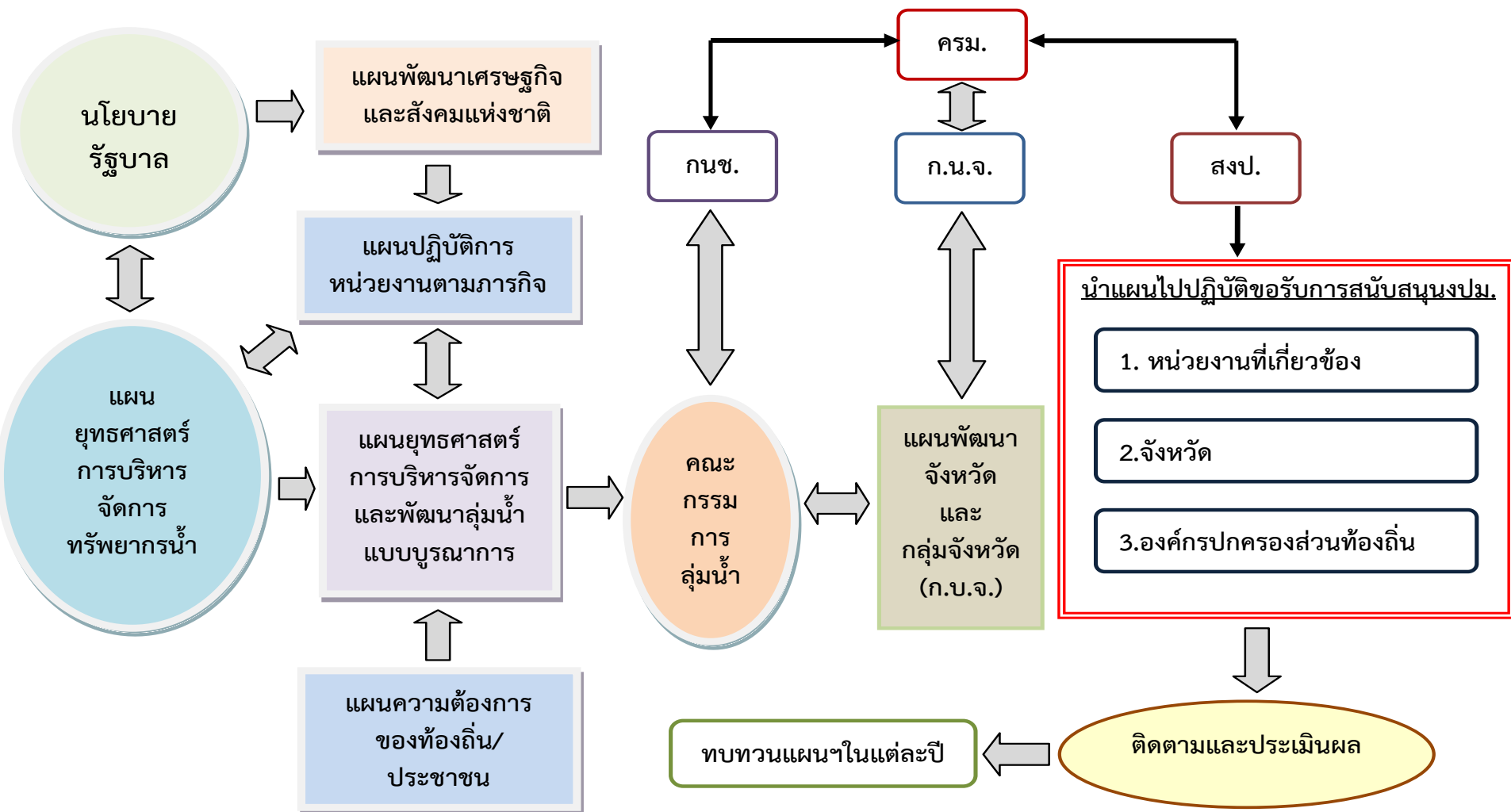
- ด้านนิติสังคม/ จารีต/ประเพณี
- ด้านความ เหมาะสม
- ด้านสิ่งแวดล้อม
- ด้านเศรษฐกิจ เหมาะสม คู่ค้ากับ การลงทุน
- ด้านการจัดหาที่ดิน

6.

การติดตาม ประเมินผล

- ตั้งคณะ กรรมการ ติดตาม ประเมินผล
- หน่วยงาน/ ลุ่มน้ำ ติดตาม ความก้าวหน้า ประเมิน ผลสำเร็จ ภายใต ยุทธศาสตร์

ผังการเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำไปสู่การปฏิบัติ

หมายเหตุ : คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.)
คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)

จบการนำเสนอ

